

Trečiadienį Europos Parlamentas (EP) patvirtino savo poziciją dėl būsimo ES ilgalaikio biudžeto. EP reikalauja daugiau lėšų jaunimui, moksliniams tyrimams, ekonomikos augimui ir darbo vietų kūrimui, taip pat kovai su klimato kaita, saugumui ir migracijos valdymui. Europarlamentarai taip pat nesutinka mažinti lėšų ilgalaikiam ūkininkavimui ir sanglaudos politikai. Savo ruožtu jie siūlo reformuoti ES biudžeto šaltinius.

Europarlamentarai pabrėžia savo „vienybę ir pasirengimą derėtis“ dėl 2021–2027 m. ES daugiametės finansinės programos (DFP) su ES šalių ministrais. Jie apgailestauja, kad ES valstybės kol kas „nepadarė didelės pažangos“ siekdamos bendros pozicijos.

EP nariai mano, kad Europos Komisijos pateiktas DFP pasiūlymas yra išeities taškas, tačiau jo pasiūlytas lygis „neleis ES įvykdyti savo politinių įsipareigojimų ir reaguoti į svarbius būsimus uždavinius“. Taigi jie patvirtino šiuos prioritetus (sąrašas nėra baigtinis):

- “Horizon Europe” mokslinių tyrimų programos biudžetas turi sudaryti 120 mlrd. eurų (Europos Komisija siūlė 83,5 mlrd. eurų);
- padidinti Europos strateginių investicijų planą („Junckerio planas“);
- padidinti transporto infrastruktūros ir MVĮ finansavimą;
- išlaikyti ilgalaikės sanglaudos ir žemės ūkio politikos finansavimą;
- padvigubinti išteklius jaunimo nedarbui mažinti
- trigubai padidinti „Erasmus+“ programos lėšas;
- ES indėlis siekiant mažinti klimato kaitą turi sudaryti bent 25 proc. visų DFP išlaidų, o ne vėliau kaip iki 2027 m. reikia pasiekti 30 proc. lygį.

Savo ruožtu europarlamentarai pažymi, kad dabartinė ES biudžeto sudarymo sistema yra „labai sudėtinga, nesąžininga ir neskaidri ir visiškai nesuprantama ES piliečiams“.

Jų manymu, reikėtų gerokai sumažinti valstybių įmokas pagal jų bendrąsias nacionalines pajamas ir įdiegti naujus nuosavuosius išteklius, pavyzdžiui, iš didelių įmonių (įskaitant skaitmeninių) apmokestinimo, taip pat prekybos išmetamųjų teršalų leidimais sistemos ir plastiko mokesčio. Parlamentas taip pat pritaria visų nuolaidų korekcijos mechanizmui, taikomų tam tikroms ES šalims, panaikinimui.

EP pabrėžia, kad ES biudžeto pajamos ir išlaidos derybose dėl naujosios DFP turėtų būti laikomos vienu paketu, kol bus pasiektas galutinis susitarimas.

Šiai tarpinei ataskaitai dėl 2021–2027 m. DFP pritarė 429 EP nariai, nepritarė 207, o susilaikė 40. Derybos su ES Taryba gali prasidėti iškart, kai tik Taryba susitars dėl bendrosios pozicijos. Priimti naują DFP reglamentą reikės Parlamento pritarimo. Europarlamentarai tikisi pasiekti tinkamą susitarimą iki 2019 m. EP rinkimų, kad neprireiktų atidėti naujų ES programų įgyvendinimo, kaip būta praeityje.

Apie 94% ES biudžeto skiriama piliečiams, regionams, miestams, ūkininkams ir įmonėms. ES administracinės išlaidos sudaro maždaug 6% visos sumos.

Lietuvoje išrinkto EP nario nuomonė. Rolandas **Paksas** (Laisvės ir tiesioginės demokratijos Europa) diskusijoje kalbėjo: „Diskusijose dėl naujos daugiametės finansinės programos šiandien svarbu ne tikrai skaičiai. Gerokai svarbiau yra pagrindiniai principai, dėl kurių privalome susitarti. Vienas iš jų – naudingas, racionalus ir efektyvus lėšų panaudojimas. Būtent tai turi mažinti socialinę atskirtį, nedarbą, skatinti ekonomikos proveržį. Tačiau kaip žmonėms paaiškinti, kodėl kiekvieno finansavimo laikotarpio pabaigoje po milijardinių investicijų į daugelį ūkio šakų skurdo rizikos rodikliai ES nesumažėja, bet tampa didesni? Norėtusi paaiškinimo ir kitu klausimu. Jeigu finansavimą gynybos fondui, lyginant su ankstesniu laikotarpiu, numatoma padidinti, ar tai reiškia, kad ES kuria ir finansuoja savo kariuomenę ir atsisako kolektyvinio saugumo organizacijos NATO? Ponia pirmininke, esu kategoriškai prieš naują fondą, programoje pavadintą gal ir gražiu „Teisingumo teisių ir vertybių“ vardu, kurio pagalba ir beveik dviem milijardais eurų ketinama ginti bei propaguoti globalistines idėjas. Manau, kad žemdirbiams ar Ignalinos uždarymui tie du milijardai labiau reikalingi.“

